

MAANDBLAD VAN „OUD-UTRECHT”

VEREENIGING TOT BEOEFENING EN TOT VERSPREIDING VAN
DE KENNIS DER GESCHIEDENIS VAN UTRECHT EN OMSTREKEN

1 AUGUSTUS
1938

ONDER REDACTIE VAN:
G. A. EVERS

13^e JAARGANG
N° 8

UITGAVE DER VEREENIGING. ADRES: VAN SPEIJKSTRAAT 20

REIS- EN VERBLIJFKOSTEN IN 1503.

Sedert de ontdekking, dat een (niet-utrechtsch) hoogleeraar-in-de-geschiedenis zelfs van het bestaân van het haast zestig jaargangen tellende „Archief van het Aartsbisdom Utrecht” geheel en al onkundig was, mag ik vrij veronderstellen, dat de doorsnee-lezer van dit maandblad niet zóó thuis is in de ongeveer even oude, soortgelijke bronnenpublicatie, die „Bijdragen tot de Geschiedenis van het bisdom Haarlem” heet, dat hij in den 32en Jaargang (1909, 413) heeft opgemerkt en zich thans herinnert de publicatie door den onlangs op hoogen leeftijd overleden heer P. M. Grijpink gedaan van een rekening, in 1503 ingediend bij den Officiaal van den aartsdiaken van den Dom.

Het geval lag aldus: Op last van den officiaal Gerard ther Herenhoven maakten Martinus Hoyer en Johan Spierinck in Februari 1503 een reis van Utrecht naar Holland, om zekere brieven te overhandigen aan den abt van Egmond en een verder onbekenden Mr. Gerardus Wysscher. Beide heeren hebben hun reis volbracht — en Spierinck dient nu bij den Officiaal de rekening van de onkosten in, die ons een aardigen kijk geeft op prijzen van vervoermiddelen en verblijf.

De terugreis van Leiden naar Utrecht, die wegens de bevroren wateren niet per schuit kon worden gedaan, werd door den eenen te paard ondernomen, door den anderen doodgeoedereerd te voet.

De rekening, die dus de onkosten van twee personen inhoudt, luidt vertaald als volgt:

„Item, vooreerst op den zelfden dag [7 Febr. 1503] van Utrecht naar Leiden, voor het schip	7½ stuiver.
Item, denzelfden dag, voor het middagmaal in Bodegraven	3 st.
Item, denzelfden dag, te Leiden voor het avondeten, wijn en fooi [bellesier, drinkgeld]	10 st.
Item, 8 Februari gingen wij van Leiden naar Haarlem, voor den wagen	6 st.
Item, denzelfden dag, voor het avondeten, wijn en fooi	9 st.
Item, voor vier copieën van de bevelschriften, buiten de twee, die wij zelf geschreven hebben	8 st.
Item, 9 Februari, voor den wagen van Haarlem naar Leiden, om den heer Abt van Egmond te zoeken, die in Abspoel heette te zijn	8 st.
Item, denzelfden dag, te Leiden voor middagmaal etc.	6 st.

Item, denzelfden dag, van Leiden naar den Haag, voor den wagen	5 st.
Item, denzelfden dag, in den Haag, voor avondmaal, wijn en fooi	12 st.
Item, 12 Februari, van den Haag naar Haarlem, voor den wagen	10 st.
Item, denzelfden dag, zonden wij een bode naar Egmond, die [het bevel van den Officiaal] beteekende aan Mr. Wiggerus, een der executeurs-testamentair van wijlen Mr. Martinus	10 st.
Item, denzelfden dag, voor middagmaal, avondeten, wijn en fooi	12 st.
Item, 11 Februari, van Haarlem naar Leiden, voor den wagen	6 st.
Item, in Leiden bleven wij twee dagen, omdat het water bevroren was en gaven daar uit voor middagmalen, avondeten, wijn en fooi te samen	21 st.
Item, 13 Februari ben ik, Johan Spierincsz. te voet naar Utrecht gegaan en heb in Bodegraven voor middagmaal en vuur uitgegeven	2 st.
Item, denzelfden dag, in Woerden, voor het avondeten	1½ st.
Item, 14 Februari heeft Martinus Hoyer te Leiden een paard gehuurd, waarop hij naar Utrecht is gekomen, omdat het water dicht zat	22 st.
Item, voor maaltijd dienzelfden dag, en uitgaven voor het paard in Bodegraven	3 st."

De totale onkosten voor beiden gedurende acht dagen beliepen 8 rijsche guldens en 9 hollandsche stuivers. v. C.

DE EERSTE DIERENTUIN IN NEDERLAND, SOESTDIJK 1808.

Van October 1807 tot April 1808 waren het hof en de regeering van het jonge koninkrijk Holland te Utrecht gevestigd geweest. Den 20sten April 1808 was koning Lodewijk Napoleon echter naar Amsterdam vertrokken en was het Utrechtsche paleis aan de Drift en Wittevrouwenstraat een pied-à-terre geworden, waar de koning nog slechts bij bijzondere gelegenheden verblijf hield of op doorreizen vertoefde. Zoo kwam de koning in den namiddag van den 8sten Juli te Utrecht, woonde in een tijdsverloop van vier uur de zitting van den staatsraad in de burgemeesterskamer op het stadhuis bij, verleende aan verscheiden personen audiëntie in het paleis en nam daarna de in aanbouw zijnde kermis in oogenschouw. Tot de kermisvermakelijkheden behoorde ook dit jaar weer Alpy's vermaarde beestenspel, dat op het Vredenburg was opgeslagen.

Enkele weken tevoren had de koning een reis door het departement Gelderland gemaakt en den 28sten Juni Harderwijk bezocht, waar hij o.m. de instellingen van de Geldersche hoogeschool had bezichtigd. Bij die gelegenheid was Z.M. door professor C. G. C. Reinwardt, hoogleeraar in de plantkunde, in den akademischen kruidtuin rondgeleid. Den 18den Juli werd professor Reinwardt benoemd tot lid der eerste klasse van het door koning Lodewijk opgerichte „koninklijk instituut van wetenschappen, letterkunde en schoone kunsten”, de instelling waaruit in 1851 de tegenwoordige koninklijke akademie van wetenschappen is voortgekomen. Den daarop volgende dag schreef de koning aan den hoogleeraar: